

Karol Uhorský, rozprávkový princ

ENIKŐ CSUKOVITS

Kľúčové slová: stredoveký rytiersky román, Uhorsko, uhorský kráľ, obraz Uhorska

„**B**ol raz jeden kráľ v Uhorskom kráľovstve, jeho meno bolo Gault“ – takto začína stredoveký francúzsky rytiersky román, ktorý opisuje dobrodružný život *messire Charlesa de Hongrie*, čiže Karola Uhorského.¹ Podľa príbehu bol Karol jediným, neskoro počatým synom kráľa Gaulta a jeho manželky kráľovnej Emeraudy, sesternice nemeckého cisára. Aj keď kráľ viedol neustále boje s Čechmi, darilo sa mu dlhú dobu úspešne brániť svoju krajinu. V jednej bitke sa mu podarilo zajať českého urodzeného pána Guya, ktorý si vzápätí natoľko získal dôveru kráľa, že ten mu zveril aj stráženie svojho hlavného mesta Rubie.

Guy však zneužije kráľovu dôveru, pošle tajnú správu nepriateľovi, ktorý potom na lodiach vpláva do prístavu Rubie, napadne mesto, vyvraždí jeho obyvateľov a v paláci prepadne aj kráľa Gaulta. Gault sa smelo postaví nepriateľovi, ale príde o život. Jeho manželke a synovi sa však s pomocou jedného sluhu podarí uniknúť. Kráľovná, ktorá je unavená z úteku, však zaspí a práve okolo idúci blázon jej ukradne dieťa – ich cesty sa v tomto bode na dlhú dobu rozchádzajú. Nešťastná Emeraud sa potom utiahne do kláštora bekýň a uneseného Karola vychová bláznova žena Goderes. Keď mladík dosiahne osemnásť rokov, spozná ho bývalý spolubojovník jeho otca. Karol sa od neho dozvedá, že je synom kráľa Uhorska a teda aj jeho dedičom;² vypýta si od pani Goderes zbrane a spolu s bratrancami sa vydá na cestu. A tu sa začína séria nekonečného množstva jeho rytierskych dobrodružstiev.³

¹ V origináli: „*Cy fut ung roy ou royaulme de Hongrie, qui avoit nom Gault.*“ Citované podľa: *Le roman de messire Charles de Hongrie. Texte en prose de la fin du XVe siècle.* Edition par Marie-Luce Chênerie. Toulouse : Presses Universitaires du Mirail, 1992, s. 1.

² „*Certes, mon seigneur, mon amy, vous n'etes pas mon filz ne je suis voustre mere. Je vous dy qu'etes filz du roy Gault de Hongrie et de la noble damme et royne Esmeraude, sa femme*“, hovorí v príbehu Karolovi pani Goderes. Tamže, s. 15.

³ Prehľad obsahu jednotlivých kapitol pozri na konci úvodu vydania citovaného románu. Tamže, s. XL-XLVI. O príbehu vyšli v maďarčine dve štúdie, obe stručne popisujú aj jeho obsah: CSERNUS, Sándor. Történelem és fikció: Magyarországi Károly úr regénye. In *Acta Historica*, 99, 1995, s. 5-29 (k obsahu románu pozri s. 24-28); MÁTÉ, Györgyi. Magyarországi Károly úr regénye. In *Ámor, álom és mámor. A szerelem a régi magyar irodalomban és a szerelem ezredéves hazai kultúrtörténete.* Budapest : Universitas Kiadó, 2002, s. 123-139. Ďakujem Sándorovi Csernusovi, že ma upozornil na uvedenú prácu.

Druhou hrdinkou románu je Karolova láska, princezná Satine, ktorá je manželkou staručkého kráľa krajiny Duglose – zoznámenie Karola a Satine je už súčasťou rytierskych dobrodružstiev. V 59. kapitole Karol, ktorý vystupuje pod krycím menom „Modrý rytier“, zachraňuje panny, bojuje na rytierskych turnajoch a na bojových poliach, zápasí s divými mužmi a okridleným rytierom; okrem toho zachráni z pazúrov príšery dámu svojho srdca, Satine. Vyslobodená mladá kráľovná a jej záchranca sa okamžite do seba zaľúbia (v 12. kapitole), ale svojimi sa môžu stať až na konci románu (v 56. kapitole), po mnohých zvratoch a prekonaní nespočetných prekážok. Prevažná časť deja sa odohráva na území krajiny Duglose, ktorú možno stotožniť zrejme s južným Francúzskom, dosť vzdialeného od obsadeného Uhorska. Počiatočné a záverečné kapitoly, ktoré sú mimoriadne dôležité pre dej románu, sa však už odohrávajú prevažne v Uhorsku. Neskôr Satine ovdovie a stretne sa s Karolom, s ktorým sa tajne zasnúbia (51. kapitola); Karol sa potom na čele svojich vojsk vyberie, aby znovu dobyl Uhorsko. Cestuje po mori a po týždni plavby pristane v prístave Grilloise, odkiaľ príde najprv do mesta Libourne, ktoré sa vďaka svojmu statočnému obrancovi Gautagovi po celý čas nedostalo do rúk Čechov. Potom sa s neustále rastúcim vojskom vydá na obliehanie hlavného mesta Rubie. Po hrdinskom boji Karol mesto dobyje a v súboji zabije jeho nového veliteľa Malifera. Guya, ktorý v minulosti násilne získal mesto od jeho otca, nechá popraviť. Svoju matku povolá späť z kláštora a počas obrovskej slávnosti sa nechá korunovať za kráľa svojej znovuzískanej krajiny. Kráľovstvo rýchlo privedie k rozkvetu. K šťastnému koncu príbehu chýba už len, aby získal ruku svojej vyvolanej. V čase, keď Karol bojuje o Uhorsko, provincia, kde žije Satine, sa dostane do nebezpečenstva. Karol jej však stihne ešte v poslednej chvíli prísť na pomoc, premôže princa Auvremaina, ktorý chcel získať ruku a majetky Satine. Nakoniec, po všetkých prekážkach, dosiahne šťastné naplnenie aj Karolov súkromný život – ožení sa so svojou milou. Počas cesty do Uhorska musí Karol ešte vybojovať päť súbojov s rôznymi rytiermi, ale obstojí aj v tejto skúške. Po návrate domov potom dlho vládne svojej krajine a s manželkou, krásnou Satine, majú veľa krásnych detí, z ktorých jedna dcéra sa stane manželkou francúzskeho kráľa.

Tento rytiersky román bol určený na predčítavanie a jeho cieľom bolo predovšetkým zabávať. V osobe *Charlesa de Hongrie* predstavil autor čitateľom, resp. poslucháčom – príslušníkom francúzskych šľachtických dvorov – dokonalého rytiera. Karol bol kráľovského pôvodu, ale vychovávali ho v jednoduchých pomeroch. Zatajujúci svoj pôvod, vystupujúci pod menom „Modrý rytier“, si zbraňou získal slávu. Aj jeho výzor bol pozoruhodný: Satine sa do neho zaľúbila na prvý pohľad, keďže „*sa jej zdal byť najkrajším a najstatočnejším rytierom, akého kedy videla*“.⁴ Vyznačoval sa všetkými rytierskymi cnosťami: bol smelý a verný, štedrý a láskavý, jeho hrdinstvo bolo mimoriadne – to napokon viditeľne dokazuje (z hľadiska príbehu však úplne zbytočne) jeho súboj s päťdesiatimi rytiermi. Súboj vyvolal vyzývajúci rytier potom, keď

⁴ Citát v originálnom znení: „*Il luy sembla le plus beau chevalier et le plus droit qu'elle eust oncques veu en sa vie.*” Citované podľa: *Le roman de messire Charles de Hongrie* 1992, s. 35. O rytierskych cnostiach Karola pozri: MATEJ 2002, s. 126-129.

počul, že Karol je „*najsmelším rytierom na svete*“.⁵ V boji Karol nielenže premohol všetkých súperov, ale bol k nim milostivý, všetkých ich pozval na svoj dvor. O Karolovej šľachetnosti svedčí aj jeho rytierske heslo, ktoré charakterizuje jeho povahu: *Tout loyal*, teda vždy verný.⁶ Okrem toho sa prejavil – potom, ako získal späť svoje kráľovstvo – aj ako najlepši panovník.⁷

Autor (autori) románu, približujúceho život Karola Uhorského, je neznámy, rovnako ako aj čas a miesto jeho vzniku. Text sa zachoval len v jedinom rukopisnom odpise, pravdepodobne zo 16. storočia.⁸ Hoci dielo obsahuje aj reálne zemepisné názvy, hrdinovia príbehu a miesta, kde sa dej odohráva, sú vymyslené. Na základe udalostí, ktoré sa týkajú Uhorska, je jednoznačné, že autor o Uhorsku nevedel – okrem názvu krajiny – v podstate nič.

Jeho značne obmedzené „znalosti“ siahali len potiaľ, že Česi susedili s Uhorskom (veď len tak mohli zaútočiť na ich hlavné mesto), respektíve, že do krajiny sa z kráľovstva Duglose dalo dostať po mori. Hlavné mesto Rubie síce malo prístav, ale ten asi nebol morským prístavom, keďže Karol sa tam už neplavil loďou.⁹

Je zjavné, že Uhorsko bolo pre autora veľkou neznámou; prečo si teda zvolil práve túto krajinu za miesto, kde sa odohráva dej románu a prečo sa práve uhorský princ stal hlavným hrdinom príbehu? Vzťahovalo sa napísanie románu k nejakej aktuálnej politickej udalosti? Je obtiažne dať jednoznačnú odpoveď na tieto otázky, keďže dostatočne nepoznáme okolnosti vzniku románu a konkrétne historické reálie. Už viacero bádateľov sa pokúsilo zasadiť text do konkrétneho historického kontextu, ale ani napriek tomu ešte nedospeli k jednoznačným a definitívnym záverom. Všetci sa však zhodli na tom, že v pozadí príbehu môže ísť o skutočné dynastické vzťahy, prípadne o reálne nároky na uhorský trón. Podľa istého autora, ktorý v roku 1959 napísal o románe dizertačnú prácu, možno datovať vznik rukopisu do rokov 1431 až 1450.¹⁰ Editorka rukopisu Marie-Luce Chênerie ho však datuje rokmi 1495 až 1498.¹¹ Predpokladá sa, že autor sa pri postave hlavného hrdinu inšpiroval osobnosťou zakladateľa anjouovskej dynastie v Uhorsku, Karola I. Róberta a pre kráľovnú Emeraude mu slúžila za vzor Karolova staršia sestra Beatrix.¹²

Historička Marie-Luce Chênerie pripisuje dôležitú úlohu pri spísaní románu plánovanému sobášu uhorského kráľa Ladislava V. s dcérou francúzskeho kráľa Karola VI., ktorý však prekazilo náhle úmrtie Ladislava. V tejto súvislosti zároveň vyzdvihla dôležitosť dobových predstáv

⁵ Citát v origináli: „Nous avons ouy dire que vous estes le plus vaillant chevalier qui soit en nulle place.” *Le roman de messire Charles de Hongrie* 1992, s. 187.

⁶ Tamže, s. 43. Citované podľa prekladu v: MÁTÉ 2002, s. 127.

⁷ Spolu s manželkou: „*tout le monde dit bien d'eulx*”. Citát podľa: *Le roman de messire Charles de Hongrie* 1992, s. 190.

⁸ Tamže, s. IX-XIII. Rukopis sa nachádza v Bibliothèque nationale de France v Paríži pod sign. BN, fr.1467.

⁹ Bližšie pozri: CSERNUS 1995, s. 10-11.

¹⁰ J. LAWRENCE-GOLDSTEIN. *A study of the Old French prose romance „Charles de Hongrie”*. PhD. Thesis. London, 1959. Rukopis som nečítala, o obsahu mám vedomosti len z predslovu vydania a z citovanej práce S. Csernusa: *Le roman de messire Charles de Hongrie* 1992, s. XIV. a nasl.; CSERNUS 1995, s. 12-13.

¹¹ *Le roman de messire Charles de Hongrie* 1992, s. XXIII-XXXI; CSERNUS 1995, s. 13.

¹² *Le roman de messire Charles de Hongrie* 1992, s. XXIII.

o protitureckých križiackych výpravách v tomto období, ktoré mohli byť vzorom pri koncipovaní príbehu románu. Nakoniec však dospela k názoru, že najpravdepodobnejším časom vzniku románu bolo obdobie talianskej výpravy francúzskeho kráľa Karola VIII.¹³ Na rozdiel od Chênerie určil Sándor Csernus dobu vzniku románu o storočie skôr. Základom tohto jeho tvrdenia sú dve plánované francúzske manželstvá dcér Ľudovíta I. Veľkého, Kataríny a Márie, respektíve francúzske nároky, vyplývajúce z týchto manželstiev, alebo pokusy Karola II. Malého a jeho syna Ladislava Neapolského dostať sa na uhorský trón.¹⁴ Keďže v spracovaní príbehu o Karolovi Uhorskom je tak málo konkrétnych historických odkazov, predpokladá sa, že spísanie románu nemuselo mať žiadne aktuálne politické pozadie vzťahujúce sa na 14. alebo 15. storočie v Uhorsku.

Ani zmienka o („zlých“) Čechoch, ani dynastické dedenie po meči ako ústredná myšlienka príbehu, ani úloha bekýň alebo krstné meno hlavného hrdinu, prípadne zopár ďalších narážok naznačujúcich určité historické obdobie, nedokazujú to, čo „všetci bádatelia uznali za pravdepodobné“, a síce, že v pozadí románu skutočne stáli „uhorské nároky na trón a dynastické zväzky“.¹⁵

Stredoveký román o živote Karola Uhorského je priemerným literárnym dielom a skutočnosť, že sa zachoval len v jednom odpise, naznačuje, že sa nikdy nestal známym v širšom okruhu. Podľa môjho názoru nie je román o Karolovi zaujímavý tým, že by bol ojedinelým svojho druhu, ale práve naopak – nie je ani zďaleka jediným stredovekým románovým príbehom o uhorskom princovi alebo uhorskej princeznej.¹⁶ Uhorské princezné sa v nich obvykle objavujú v úlohe nevinných prenasledovaných žien, ktoré sú v duchu klasického scenára vystavené krivému obvineniu (najmä zo strany príbuzných), avšak po mnohých nástrahách a útekoch pravda predsa len vyjde na povrch. Tí, ktorí predtým neprávom obviňovali, sú nakoniec potrestaní. Uhorská princezná je aj hrdinkou jedného z najpopulárnejších neskorostredovekých *chanson de geste* o „veľkonohej“ Berte, ktorá bola podľa tradície manželkou franského kráľa Pipina Krátkeho a matkou Karola Veľkého.¹⁷ Stredoveká tradícia pozná okrem toho aj ďalšiu uhorskú princeznú, respektíve kráľovnú – svätú Vilmu z Itálie.¹⁸ Svojský typ prenasledovanej a nevinnnej

¹³ Tamže, s. XXVI. a nasl.

¹⁴ CSERNUS 1995, s. 18-22. Pri uznaní Karola Malého a jeho syna v Itálii zohral naozaj významnú úlohu ich francúzsky dynastický pôvod.

¹⁵ K rôznym záverom doterajšieho výskumu pozri: CSERNUS 1995, s. 22.

¹⁶ Zvláštnou a ojedinelou verziou príbehu uhorského princa je novela Masuccia Salernitata *Poľsko-uhorský princ*. Vyskytuje sa v nej motív zámery detí, často používaný v literatúre, pričom aktéri príbehu sú fiktívnymi postavami. Za základ príbehu v tomto prípade poslúžili známe historické okolnosti, a to poľsko – uhorská personálna únia Ľudovíta Veľkého. Masuccio Salernitato (okolo 1410 – 1475) často navštevoval Neapol a svoju knihu noviel venoval manželke kalábrijského princa Alfonza (syna kráľa Ferdinanda I., brata uhorskej kráľovnej Beatrix). Príbeh je dostupný aj v maďarskom jazyku: *A rettentő Kukkubeusok. Régi olasz elbeszélők*. I-II. Budapest : Európa Könyvkiadó, 1983, I., s. 445-452.

¹⁷ Podľa najstaršej verzie príbehu, veršovaného *Speculum Regum*, pochádzajúceho z 12. storočia od Gotfrida z Viterbo: „*Sponsa fuit regi grandis pede nomine Berta / Venit ab Ungaria*“. Bližšie pozri: ECKHARDT, Alexandre. *De Sicambria a Sans-Souci. Histoires et légendes franco-hongroises*. Paris : Les Presses Universitaires de France, 1943 (Bibliothèque de la revue d'histoire comparée II.), s. 96.

¹⁸ O živote svätej Vilmy a jej údajnom kráľovskom pôvode, aj s prehľadom maďarskej a zahraničnej literatúry,

ženy vystupuje v katalánskej, resp. francúzskej verzii celkom fiktívneho príbehu, v ktorom – podobne ako v prípade Karola Uhorského – stretávame uhorskú princeznú s odrezanými rukami.¹⁹ V katalánskej verzii príbehu sa uhorský kráľ, ktorý prišiel o svoju prekrásnu manželku, chystá na incestný sobáš s vlastnou dcérou. Zhrozené dievča, aby uniklo tomuto strašnému sobášu, prikáže deň pred svadbou svojej komornej, aby jej odsekla obe ruky, pretože tie jej otec pokladal za mimoriadne krásne. Kráľ svoju neposlušnú dcéru z pomsty nasadí na loď bez kormidla a nechá ju napospas nástrahám mora. Od tohto mometu sa začne odvíjať dlhý rad jej dobrodružstiev. Krásnu princeznú si aj napriek jej zmrzačeniu vezme za ženu gróf z Marseille. Týmto manželstvom sa ale jej utrpenie ešte nekončí. Gróf a jeho manželka sú od seba na sedem rokov odtrhnutí. Nakoniec ale uhorská princezná dostane späť nielen svojho manžela, ale vďaka Panne Márii aj svoje ruky.

Podobne ako román o Karolovi, aj dobrodružný príbeh o bezrukej princeznej obsahuje len veľmi málo vierohodných údajov: podľa autora leží uhorské hlavné mesto na brehu mora, odkiaľ sa opustená loďka na palube s princeznou za niekoľko dní doplaví do prístavu v Marseille; tamojší gróf sa vraj so svojou láskou dohovára pomocou tlmočenia ženy, ktorá údajne pochádzala z Nemecka (a „ktorá rozumela jej reč“).²⁰

Uhorský panovnícky dom mal však evidentne aj bez toho, aby o ňom niečo vedeli, obrovskú autoritu. Potom, ako bezruká princezná priznala manželovi svoj pôvod, grófa „pochytila taká radosť, aká nikoho iného na svete, zvolal všetkých rytierov a obyvateľov Marseille a porozprával im, že jeho manželka je dcérou uhorského kráľa a potom boli oslavy a radovánky, aké ešte nikdy na tomto svete. Keď sa to ľudia dozvedeli, hoci ju aj predtým mali veľmi radi, odteraz ešte viac, keďže už vedeli, z akého veľkého národa pochádza.“²¹ Na konci príbehu sa gróf a jeho znovunájdená manželka vrátia do Marseille, kde sa im – podobne ako Karolovi Uhorskému a Satine – narodí mnoho detí, pričom: „Jedna dcéra sa stala manželkou kráľa Aragónie. Druhá kráľka Kastílie. Ďalšia zase kráľka Anglicka. A ešte ďalšia kráľka Francúzska. A od nich pochádzali národy Aragónie a ostatných.“²² Neexistuje žiadny dynastický rodostrom, na ktorý by sa dali umiestniť deti marseillského grófa a uhorskej princeznej z tohto príbehu – autor chcel zjavne vymenovať v šťastnom finále svojho diela všetky vládnuce rody, ktoré poznal a pokladal za dôležité.²³

pozri: FALVAY, Dávid. Szent Erzsébet, Szent Vilma és a magyar királyi származás mint toposz Itáliában. In *Aetas*, 23, 2008, s. 64-76.

¹⁹ Pozri maďarský preklad katalánskej verzie: KÖRÖSI, Albin. *Egy magyar királyleány története. Istoría de la fílya del rey Hungria. Katalán-provencei legenda. (Tanulmány az ó-román irodalom és dialectológia köréből.)* Budapest, 1914. Jeden z dvoch zachovaných rukopisov *Llibre del Rey d'Ungria* sa nachádza v archíve aragónskej koruny: Arxiu de la Corona d'Aragó, Ms Ripoll 155.

²⁰ KÖRÖSI 1914, s. 47-48.

²¹ Tamže, s. 50.

²² Tamže, s. 62.

²³ Ako analógia sa ponúkajú výhodné sobáše štyroch dcér provensálskeho grófa Rajmunda Berengara IV.: Margita sa vydala za francúzskeho, Eleonóra za anglického, Sancia za neskoršieho rímskeho kráľa a najmladšia Beatrix sa vydala za neskoršieho zakladateľa neapolskej anjouvskej dynastie, Karola.

Zatiaľ čo v katalánskej verzii vyššie uvedenej legendy o uhorskej princeznej autor nedal svojim hrdinom ani mená, v inej verzii napísanej v pikardskom dialekte, ktorú na základe veršovanej podoby prepísal do prózy Jean Wauquelin, flanderský kompilátor žijúci na burgundskom dvore, nájdeme už vierohodné informácie. Wauquelin, ktorý napísal svoje dielo okolo roku 1450, umiestnil svoj príbeh do 11. storočia. Otcem uhorskej princeznej, ktorú nazval Manekine, je v tejto verzii kráľ Šalamún, ktorý vládol okolo roku 1075 ako „*tretí kresťanský kráľ Uhrov, ktorých prvého kráľa nazývali Štefan a druhého Peter*“.²⁴ Šalamúnova manželka sa v príbehu volala Gizela a bola dcérou nemeckého cisára Henricha. Ako vidíme, autor síce urobil niekoľko chýb, ale pri písaní textu predsa len disponoval určitými hodnovernými informáciami.

„*Ako som si mohol domyslieť podľa iných príbehov*“ („*Selonc ce que j'ai peult ymaginer par aultre histories*“) – to je pre nás kľúčová informácia o zdrojoch, ktorú uviedol Jean Wauquelin, a to v pasáži textu, kde spomína vládu kráľa Šalamúna. Veršovaný text, ktorý použil ako zdroj, ale uhorského kráľa vôbec nespomínal a kráľovnú predstavil ako panovníčku susednej Arménie. Keďže bol tento zdroj, ktorý Wauquelin využíval ako prameň, chudobný na konkrétne údaje, musel ho rozšíriť na základe iných prác.

„*Tu môžeme jednoznačne vidieť, ako kompilátor rozprávkového príbehu, všeobecne rozšíreného v 15. storočí v neskoršej verzii, pociťuje potrebu 'dokresliť' tento romantický príbeh konkrétnejšími a reálnejšími údajmi; a je tiež zrejmé, že na tento účel používa aj iné pramene,*“ konštatuje Dávid Falvay skúmajúc topos uhorského kráľovského pôvodu. Na základe ďalších konkrétnych príkladov dochádza k záveru, že „*zmienky o uhorskom kráľovskom pôvode, ktoré sa vyskytujú v rozprávkových príbehoch a nie sú podložené žiadnymi historickými údajmi, boli až dodatočne dopĺňané informáciami, ktoré konkrétnejšie odkazujú na Uhorsko.*“²⁵ Práve táto skutočnosť kladie vážne prekážky úsiliu, aby sme mohli z mála informácií, ktoré sa nachádzajú v príbehoch o uhorských kráľoch a princeznách, a ktoré sa navyše počas storočí prispôbovali aktuálnym požiadavkám, nájsť skutočné historické pozadie k stredovekým románom, legendám a ďalším podobným literárnym žánrom.

Príbeh Karola Uhorského je podľa Sándora Csernusa „*niekde na hranici medzi skutočnosťou a rozprávkou, históriou a fikciou*“.²⁶ Jeho konštatovanie platí aj o iných románových príbehoch o uhorských kráľoch. Otázkou však zostáva, čo viac v týchto príbehoch dominuje – skutočnosť či rozprávka, dejiny alebo fikcia? Nech sú tieto príbehy akokoľvek fiktívne alebo rozprávkové, predsa vo všetkých spomenutých textoch nachádzame jeden spoločný bod – a tým je obrovská autorita uhorského kráľa. Príbehy princov (ako napríklad Karola Uhorského) a princezien

²⁴ V origináli: „*Lequel, selonc ce que j'ai peult ymaginer par aultre histories, fu nommez Salamon et regnoit ou tamps de l'incarnation de nostre seigneur Jhesucrist mil soissante quinze ou environ.*“; „*Laquelle [histoire] dist que cestui roy Salomon, selonc ce que dient les histories et tesmoignent, des Hongres fu le troixysme roy Xrestiiien, dont le premier fu nommez Estievene, le second Piere...*“ . Citované podľa: ECKHARDT 1926, s. 101. Interpretácia rukopisu pozri: Tamže, s. 100-104. O samotnom príbehu a jeho uhorských súvislostiach pozri bližšie: ECKHARDT, Sándor. Salamon király lányának históriája. In *Magyar Könyvszemle* 33, 1926, s. 24-30.

²⁵ FALVAY 2008, s. 72-73.

²⁶ CSERNUS 1995, s. 22-23.

(napríklad bezrukej dievčiny) sa v skutočnosti nijak neviazali k Uhorsku, ich hlavní hrdinovia mohli pochádzať povedzme aj z Albánska alebo z Čiech. Autori príbehov však chceli vyzdvihnúť autoritu svojich hrdinov tým, že ich zaradili medzi členov vládnuceho rodu. Veľmi často išlo o vzdialenú a pre čitateľov (rovnako ako pre autorov) nepoznanú, avšak významnú krajinu. V období neskorého stredoveku (v 14. – 15. storočí), ako je to zrejmé zo spomínaných románov a legend, sa zdalo byť Uhorské kráľovstvo na tento účel mimoriadne vhodnou krajinou.

Cituj:

CSUKOVITS, Enikő. Karol Uhorský, rozprávkový princ. In *Forum Historiae*, 2012, roč. 6, č. 2. ISSN 1337-6861. http://www.forumhistoriae.sk/FH2_2012/texty_2_2012/csukovits.pdf

...

Dr. Enikő Csukovits PhD. je vedúcou vedeckou pracovníčkou oddelenia stredoveku Historického ústavu Maďarskej akadémie vied. Jej vedecký záujem sa sústreďuje na politické a spoločenské pomery a na dejiny kultúry v 14. – 15. storočí. Okrem niekoľkých desiatok vedeckých štúdií je zostavovateľkou viacerých publikácií (*Z Bardejova do Prešporku. Spoločnosť, súdnicstvo a vzdelanosť v mestách v 13. – 17. storočí.* (Prešov – Bratislava, 2005), ktoré bolo publikované aj v maďarskej verzii; *Mátyás és a humanizmus.* Budapest : Osiris Kiadó, 2008) a je autorkou monografií *Középkori magyar zarándokok.* (Budapest, 2003) a *Az Anjouk birodalma 1301 – 1387* (Budapest : Kossuth Kiadó, 2009).

Kontakt: csukovitseniko@freemail.hu